

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 octombrie 2020, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Topal Ivan XXXXX, născut pe XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 15.01.2019 până la 19.03.2020;

Instanța de apel de la 15.06.2020 până la 07.10.2020;

Instanța de recurs de la 07.06.2021 până la 13.10.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința judecătorei Comrat, sediul Centru din 19 martie 2020 inculpatul Topal Ivan a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin. (1), 179 alin. (1), 179 alin. (1), 187 alin. (2) lit. d), f), art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal și i-a fost numită pedeapsa:

- în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – sub formă de închisoare pe termen de 6 luni cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis;

- în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – sub formă de închisoare pe termen de 6 luni cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis;

- în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – sub formă de închisoare pe termen de 6 luni cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis;

- în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal – sub formă de închisoare pe termen de 5 ani cu executare în instituție penitenciară de tip semiînchis;

- în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal – sub formă de închisoare pe termen de 8 ani cu executare în instituție penitenciară de tip semiînchis;

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor penale susmenționate sub formă de închisoare pe termen de 11 ani cu executare în instituție penitenciară de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la Topal Ivan cheltuielile de judecată suportate pe cauză în beneficiul bugetului de stat în sumă de 7 194,49 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că inculpatul Topal Ivan la 25.12.2017, aproximativ la ora 22:00 și 30 minute intenționat, din intenții meschine, cu scop de a sustrage bunurile altei persoane, prin fereastră, a pătruns în casa lui Bodur Maria, situată XXXXX și fiind observat în timpul sustragerii de către proprietarul casei numit mai sus, necătând la acțiuni active ale ultimei, cu scop de a suprima sustragerea, în mod deschis a sustras mijloace bănești în sumă de 280 lei, cauzând-i lui Bodur Maria prejudiciu material în suma susmenționată, care este pentru ea unul considerabil.

Astfel, prin acțiunile sale Topal Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal – *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrunderea în încăpere și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Tot el, la 16 ianuarie 2018, aproximativ la ora 18:00 și 15 minute, fără permisiunea cuiva, sărind peste gard, a pătruns în ograda casei cetățenei Bozajî Fedora situată pe XXXXX, a început a bate cu mâinile la ușă, cerând să o deschidă, unde la cerința lui Bozajî Fedora de a părăsi casa susmenționată nu a reacționat, continuând să rămână în ea.

Astfel, Topal Ivan prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal - *pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia, precum și refuzul de a le părăsi la cererea ei.*

Tot el, la 01 februarie 2018, aproximativ la orele 21:00, fără permisiunea cuiva, prin fereastră, a pătruns în casa cetățenei Oțel Stefanida Mihailovna, situată pe XXXXX, unde la cerința lui Oțel S.M. de a părăsi casa susmenționată nu a reacționat, continuând să rămână în ea.

Astfel, Topal Ivan prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal - *pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei.*

Tot el, pe 28 iulie 2018, aproximativ la ora 23:00 și 30 minute, fără permisiunea cuiva, stricând sticla de la geam, ilegal a pătruns în casa cetățenei Filiceva Uliana, situată pe str. XXXXXX, încalcând inviolabilitatea domiciliului ultimei.

Astfel, Topal Ivan prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal - *pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia.*

Tot el, pe 26 iulie 2019, aproximativ la ora 23:00, acționând în comun și printr-o înțelegere prealabilă cu Tucan Piotr, cu scop de a săvârși viol asupra lui Chiseliova Aliona, aflându-se în parcul, situat la intersecția străzilor Lenin – Gagarin din s.

Baurci, raionul Ceadâr-Lunga, contra voinței lui Chiseliova A., au aplicat în privința ei violență fizică, exprimată prin aplicare ei a loviturilor cu mâini în regiunea gâtului și feței, ținerea mâinilor și picioarelor, în rezultatul cărui fapt i-au fost cauzate echimoze în regiunea zigomatică din stânga cu excoriație pe fonul acesteia, pe suprafața laterală a gâtului din stânga, excoriație pe suprafața anterioară a gambei stângi în treimea superioară, care se referă la leziuni corporale cu vătămarea ușoară a integrității corporale. După aceea, Topal I. și Tucan P., opunând rezistența lui Chiseliova A., în continuarea acțiunilor sale ilicite, cu aplicarea constrângerii psihice, exprimată prin expunerea amenințărilor de aplicare în privința ei a violenței fizice, totodată suprimându-i voința, contra voinței lui Chiseliova A., Tucan P. Topal I. și a întrținut un raport sexual în formă naturală.

Astfel, prin acțiunile sale Topal Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal - *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, săvârșit de două persoane.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul prin care a solicitat casarea parțială a pedepsei penale din motiv că pedeapsa aplicată este prea aspră cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de 6 ani închisoare.

La fel a solicitat repunere în termen de declarare a apelului în legătură cu declararea pe teritoriul RM a stării de urgență.

În cererea declarată, inculpatul fără a-și contesta vinovăția în comiterea infracțiunilor imputate, a indicat că pedeapsa ce i-a fost numită nu este proporțională cu infracțiunile comise.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 octombrie 2020, a fost respins apelul declarat de către inculpat ca fiind neîntemeiat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a conchis că apelul declarat de către inculpat a fost depus în termen, or, sentința a fost pronunțată pe 19 martie 2020, în perioada de acțiune a stării de urgență, iar termenul de atac (15 zile) urma să fie calculat din 15 mai 2020. Așadar, inculpatul Topal I. depunând apel prin poșta electronică pe 18 mai 2020 împotriva sentinței (f.d. 291-292, vol. 4), nu a depășit termenul de 15 zile, prevăzut la art. 402 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la vinovăția inculpatului în cele imputate, instanța de apel a menționat că instanța de fond a dat o apreciere justă încadrării faptelor comise de inculpat vinovăția căruia în comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 179 alin. (1), 179 alin. (1), 179 alin. (1), art. 187 alin. (2) litere d), f), art. 171 alin. (2) lit. c) Cod

penal, nu se contestă de către inculpat și se confirmă prin materialele cauzei, precum și prin probele administrate la respectiva cauză penală.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului, instanța de apel a subliniat că prima instanță ținând cont de gradul de pericol social al acțiunilor inculpatului, de datele personale ale acestuia, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, de comportamentul lui Topal Ivan în timpul și după comiterea infracțiunilor, reieșind din principiile individualizării răspunderii penale, menționând că inculpatul are antecedente penale, la domiciliu se caracterizează negativ și alte circumstanțe constatate pe cauza penală examinată, a respins argumentele apelantului indicate în cererea de apel.

Totodată, instanța de apel a menționat că pedeapsa numită de prima instanță inculpatului Topal I. sub formă de închisoare corespunde pe deplin sancțiunilor articolului la învinuirea înaintată inculpatului, și în opinia instanței de apel este echitabilă, ținând cont de toate circumstanțe de fapt pe cauză, de personalitatea inculpatului și de comportamentul acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Topal Ivan prin care solicită să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii revăzute de art. 171 alin. (2) Cod penal.

În susținerea celor solicitate, recurentul indică că vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) Cod penal nu a fost demonstrată, ultimul fiind nevinovat de cele imputate.

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către inculpatul Topal Ivan în propria cauză penală, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat a fost pronunțat la 07 octombrie 2020, atât în prezența inculpatului, cât și a apărătorului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 07 octombrie 2020 (f.d.51-54, vol. V), participanții la proces fiind înștiințați despre locul, data și ora pronunțării deciziei motivate.

La 03 noiembrie 2020, a fost pronunțată decizia integrală, însă în ședința de judecată nu s-a prezentat inculpatul și nici nu a putut fi asigurată participarea acestuia prin teleconferință din motive tehnice.

La aceeași dată, decizia motivată a fost expediată prin poștă instituției de detenție în care se afla inculpatul, prin scrisoarea anexată la materialele cauzei se confirmă acest fapt (f.d. 70, vol. V).

Totodată, prin recipisa anexată la materialele cauzei din 04 noiembrie 2020, se confirmă faptul că inculpatului i-a fost înmănată copia deciziei motivate (f.d. 76, vol. V).

Astfel, inculpatul declară recurs împotriva deciziei instanței de apel la 22 martie 2021, fapt confirmat de ștampila aplicată pe plic (f.d. 140, vol. V), în acest sens reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar s-a epuizat.

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de către recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente în justificarea motivelor declarării recursului ordinar peste termen.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declararea al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat 07 octombrie 2020, în propria cauză penală de către inculpatul *Topal Ivan XXXXX*, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **19 noiembrie 2021**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan